

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Baptismate Paschali Et Origine Ac Ritv Consecrandi Agnos Dei Liber

Panvinio, Onofrio

Romae, 1656

Capvt Primvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11287

CAPVT PRIMVM.

A Pud antiquos Romanos in Saturnalibus inter apophoreta, seu munuscula, cerei à clientibus missitari solebant patronis, e Publicij Tribuni plebis scito; fuerat hic mos institutus ab Hercule, cum docuit Italos vice humanarum victimarum, quibus impiè atque crudeliter Saturno litabant, offerre oscilla, quæ arte ad humanam effigiem simulata erant, accensis luminibus e cera, imò simulacra hominum duo, vnum cereum, & stramineum alterum, e ponte Miluio in Tiberim deijcere, vti tradūt Plutarchus *περὶ λαϊκῶν βιωσας*, Lactantius lib. 1. Diuin. Instit. c. 21. Ouidius in Fast. Lips. lib. 1. c. 16. Saturnal. sermon. Card. Baronius in Notis ad Martyrol. Rom. 2. Februar. Homines quidem & lumina *φῶτων* nomine Græci nuncupabāt, ista quasi *φάινοντα*, id est, lucentia; illos quasi *φῶντες*, seu *φάντες* id est, loquentes. Festus, Varro lib. 4. de Lingua Latin. A. Gellius lib. 19. c. 9. Noct. Atticar. Macrobius lib. 1. c. 7. Saturnal. Muret. c. 7. lib. 7. var. lect. Valerianus lib. 4. Hieroglyph. S. Gregorius Nazianz. Homil. 40. in Sanctum Baptism. Raderus in Martial. lib. 10. Epigr. 73. & lib. 14. Epigr. 38. Adhibitos etiam cereos in Chloridis, seu Flo-

ræ sacris, constat ex Epigrammate prompto e vetusto Codice Cuiacij, quod inter alia incerti poetæ reperit etiam apud Gnosium Stephanus Clauerius, vt inquit, in suo Claudiano, de Cere.

*Flora venit. que Flora? Dea. an de gente Latina?
 Non reor, at Chloris dicta per arua fuit.
 Huius in aduentu radiant de more lucerna,
 Nam nitet, atque hilarat Numine cuncta suo;
 Cereæ materies Apibus debetur amicis,
 Floribus, atque hortis sit, precor, aqua meis.*

Hæc sacra Floræ Floralia dicta, & instituta vt omnia benè deflorescerent, 1v. Kal. Martij peragebantur à Romanis Oraculorum Sibyllinorum monitu. Alia erant Floralia obscæna, de quibus Rosinus lib. 5. Antiq. Roman. c. 15. & Cuiacius in Nouell. 105. & quæ meritò fuerunt antiquata. Exaduerso penes Hebræos vt mel non efferebatur in sacrificijs, ita cera non lucebat in Tabernaculo, sed respuebatur. obseruat id Sanctus Hieronymus in xi. mansione, & in epist. ad Gaudentium, vbi ceram abs Israelitis contemptam asserit, quia dulce continet, hospitiumquè mellis est; mel autem habebatur voluptatis, atque deliciarum symbolū, Eucherio authore quæst. 34. vet. ac nou. Testam. Innuit id Rabanus, & glossa in c. 24. lib. 1. Regum, vbi narratur Ionathas parum mellis gustasse, atque mori. & in c. 15. Prouerb.

D 3

fufius.

fufiusquè differit Valesius lib. 1. de sacr. philos. c. 16. vnde scriptor epistolæ de Cereo Paschali ad Præsidium Diaconum, falsò attributæ Sancto Hieronymo, insertæquè tomo 4. Operum (vti Possevinus notat). Lege (inquit) Pentateuchum, Instrumentum percurrere vetus; nusquam in Dei sacrificijs mella, nusquam ceræ vsum, sed lucernarum lumina, & oleo fotos videbis igniculos. In Ecclesiæ verò cunis, & fascijs mel dari Catechumenis consuetum fuit; celebratque societatem, & concordiam mellis, quod illi prægustabant, Tertullianus lib. 1. de Corona militis, & lib. 1. cap. 4. adu. Marcion. Clemens Alexandrinus lib. 1. Pædagog. c. 6. & ipse S. Hieronymus c. 7. adu. Lucifer. Albaspineus Episcopus Aurelianensis c. 8. lib. de antiq. Eccl. polit. & in Nott. ad Concilia, & Tertullian. Quin & Panuinius bis superiùs illius meminit. Quæ consuetudo etiamnum seruatur ab Aethiopiis, vti constat ex Ordine Baptismi, tomo 6. Bibliothecæ Patrum in texto, & e Vicecomite lib. 5. de Ritib. Bapt. & e Casalio lib. de Ritib. vet. Eccles. accensebatur camellis delibatio inter minora sacramenta, idquè iam adnotavi. Neque solùm lampadū, ac lucernarum, quæ oleo nutriebantur infuso, vsum à Iudæis acceptum retinere Christiani, adauxere insuper, & plurimum nobilita-

lita.

litauere, Cicindelis, Capitulatis, Cantharis, Pharocantharis, Coronis, & Lychnorum, seu lucernarum bimyxarum, ac polymyxarum varijs generibus excogitatis, de quibus Raderus in Martial. Epigr. 37. lib. 14. In sermone 215. de Tempore S. Augustini (quem Vverlinus in Crise, & Vindingus in Critico castigato abiudicant, quam iustè, in Chronologia Operum S. Augustini disquiro) legitur. Qui possunt aut cereolos, aut oleum, quod Cicindelibus immittatur exhibeant. Sunt Cicindela, Festo, candelabra. Martialis lib. 14. Epigr. 36. ita canit de Cicindela (nam perperam scribitur Cā-dela, egebantquè versus Machaone. *Ancillam tibi fors dedit lucernam, totas quæ vigil exigis tenebras.* Gregorio Turonensi lib. 4. c. 31. *Histor. Cicindelem exstinguere voluit; Auctori vitæ S. Cæsarij Arelatensis in Chronol. Lirineñ. dum Cicindelam concinnaret.* In charta Tiburtinæ Donationis, à me prolata, donantur *Cicindela argentea cum catenulis suis.* Licinius quasi Lucinius est cicindela lucernæ Isidoro lib. 20. c. 10. Origin. Rosveydo ad v. Idus Decembris in Martyrol. Adonis. Fulbertus Carnoteñ in epistola ad Odilonem *ardentes Cicindelas Virginum* vocat, quæ vasa lampadum in Euangelio S. Matthæi dicuntur. Ita nuncupatæ fuerūt istæ lucernæ, quia scintillant quasi

Lampyrides, seu vermes ignium more lucentes noctu per æstatem, & stellantes volatus, atque noctilucæ, siue nitedulæ, quæ Aristoteli Pyrolampides, & de quibus copiosè agit Plinius lib. 11. c. 28. & lib. 18. c. 26. Nicetas etiam in Histor. & Gaudentius Merula lib. 1. de Gallor. Cisalpin. Antiquit. c. 2. Non desunt qui Cicindelas exponant pensiles Lychnos pernoctes, seu Lampadas, quæ tota nocte seruantur accensæ. Adnumerat S. Augustinus epist. 165. ex Actis proconsularibus Diocletiano Imperatore confectis, inter vasa, quæ ad ministerium Ecclesiæ composita fuerant, *Capitulatam, & lucernam argenteam*. Erat (inquit Cardinalis Baronius in Notis ad 7. Augusti in Martyrol. Rom.) Capitulata illa, quæ multa haberet capita, & quam dicimus hodie *Lampadario*. De Cantharis, Pharocantharis, Coronis, atque diuersis Lychnis, & lucernis ex Anastasio Bibliothecario Bulengerus affatim in libro de Donarijs Pontificum, sicut Angelus Roccha in Notis ad S. Gregorij Donationes, vbi de Luminaribus, & Loaysa in Concil. Hispan. præcipuè in Notis ad c. 7. Concil. 1. Bracaren. & c. secundum secundi, & c. 2. Toletani sub Recaredo, de Lampadibus S. Petri superscriptus Roccha, in quibus adiungebatur odor splendori, & olei vice infundebatur Opobalsamum, vt liquet

quet ex Anastasio in S. Siluestro, & e Cardinale Petro Damiani lib. 1. epist. 20. ad Cadaloum. qua de re Sidonius Apollinaris lib. 9. epist. 13. Lampridius in Heliogabalo, Torrigius in Crypt. Vatican. & Cardinalis Baronius in Annal. ad annos Christi 44. 58. & 324. Erat & oleum Nardinum, quod Pharo aureo collocato ante altare Lateranense ardebat ex dono Constantini, vt Anastasius tradit.

CAPVT SECVNDVM.

Accenderunt etiam Christi cultores ante tumulos, & imagines Martyrum cereos, frendente nequicquam Vigilantio, quem refellit egregie S. Hieronymus in epist. ad Riparium. At ego (scribit Gregorius Turonensis lib. 2. c. 2. de Vita S. Martini) in vita B. Martini Antistitis confisus vnum e cereolis transmittito per puerum, dicens, accendite illum coram eo, & in contemplatione luminis orationem fundite apud Dominum ante imaginem suprascripti S. Martini. *Lychnus adest, cuius vitrea natat ignis in vnda;* canit Paulinus Petrocoriensis apud Cardinalem Baronium ad annum C. 400. vbi de oleo salubri oculis, vti Fortunatus apud Petram sanctam, de oleo S. Stephani Martyris suscitante mortuum, ex Euodio